

Kröller
Müller

ARMANDO:
EEN COLLECTIE
A COLLECTION

Armando, Melancholie 23-2-09

ARMANDO: EEN COLLECTIE

Omstreeks 1984 adviseerde Carel Blotkamp, hoogleraar kunstgeschiedenis, Armando en Tony om van alle series één werk te bewaren. Dit wijze advies vormt de basis van de collectie van Tony de Meijere, voormalig echtgenote van kunstenaar Armando.

Omdat Tony en Armando, voordat ze in 1979 naar Berlijn verhuisden, bijna vijf jaar in Otterlo gewoond hebben en het Kröller-Müller Museum al schilderijen, tekeningen en sculpturen van Armando in bezit had, heeft Tony in 2009 na haar scheiding en dertigjarig verblijf in Berlijn, besloten na haar dood haar gehele collectie aan het Kröller-Müller Museum na te laten en tot dan in permanent bruikleen te geven.

Deze zogenaamde T-collectie bestrijkt een periode van ruim vijftig jaar en geeft een bijna volledig overzicht van het oeuvre van Armando: schilderijen, tekeningen, alle *épreuves d'artiste* van de kleine sculpturen en litho's, de publicaties van en over Armando en een uitgebreide documentatie. Deze tentoonstelling, die Tony de Meijere door het Kröller-Müller Museum als dank wordt aangeboden, is een selectie van de belangrijkste thema's uit haar collectie.

Aan het begin van de tentoonstelling hangt een schilderij van Jan Sluijters (1881-1957), *Negerin met groene blouse* uit 1919, waarvan de titel in 2010 gewijzigd is in *Portret van Tonia Stieltjes met groene blouse*, aangekocht door Helene Kröller-Müller in 1920. Het is een portret van de grootmoeder van Tony de Meijere, Tonia Stieltjes (1881-1932), dochter van een Nederlandse moeder en een Surinaamse vader, die voor zijn vertrek naar Nederland nog slaaf geweest was. Tonia was in de jaren 1918 tot 1925 een geliefd model van Jan Sluijters. Hij maakte zeker zeven schilderijen (portretten en naakten) en vier tekeningen van haar. *

In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw leefde Tonia met haar tweede echtgenoot Ir. Wim Stieltjes in Parijs, waar zij zeer bevriend raakte met Piet Mondriaan en een belangrijke plaats in zijn leven innam. Uit de correspondentie van Mondriaan met Theo van Doesburg komt naar voren, hoe zeer Mondriaan gesteld was op het echtpaar Stieltjes, vooral op zijn hartsvriendin To. Zij bezochten regelmatig zijn

atelier en stonden open voor de ideeën van De Stijl. Mondriaan: '... Ze vinden de idee der Nieuwe Beelding grootsch en juist, maar vinden dat het lang zal duren eer men er voor klaar is!'

Ook ondersteunden zij Mondriaan door twee neoplasticistische schilderijen uit 1921 van hem te kopen. Beide werken zijn tijdens de oorlog in 1944 verbrand in het atelier van Marlow Moss, bij wie ze in bewaring gegeven waren. Tonia begreep zijn werk als geen ander, zei Mondriaan. Na haar dood in 1932 schreef hij auteur Arthur Lehning: '... Je vraagt naar Tonia, je weet 't misschien..., maar Tonia is helaas gestorven. Dat is een groot verlies voor me. In Parijs heb ik nu niemand meer'.

Met het bruikleen/legaat van Tony de Meijere aan het Kröller-Müller Museum en de eerdere aankopen door Helene Kröller-Müller van schilderijen van zowel Sluijters als Mondriaan is de cirkel nu rond.

* Zie: Jacqueline de Raad, RKD bulletin Portret in Beeld, juli 2007.

Jan Sluijters, *Portret van Tonia Stieltjes met groene blouse*

Armando, *Schuldige Landschaft 83*

Armando, *Zonder titel*

Armando, *Paysage criminel 9-55*

Armando, *Zwart prikkeldraad op zwart 1-60*

Armando, *Melancholie*

ARMANDO: A COLLECTION

Around 1984, the professor of art history Carel Blotkamp advised Armando and Tony to keep one work from every series made. This prudent advice forms the basis of the collection of Tony de Meijere, former wife of the artist Armando.

Because Tony and Armando lived in Otterlo for almost five years before moving to Berlin in 1979, and the Kröller-Müller Museum already owned paintings, drawings and sculptures by Armando, after her separation and a thirty-year period in Berlin, in 2009 Tony decided to bequeath her entire collection to the Kröller-Müller Museum after her death and to donate it on permanent loan until that time.

This so-called T-collection spans a period of over fifty years and provides a nearly complete overview of Armando's oeuvre: paintings, drawings, all the artist's proofs of the small sculptures and lithographs, the publications by and about Armando and extensive documentation. This exhibition, which the Kröller-Müller Museum proposed to Tony de Meijere by way of thanks, is a selection of the most important themes from her collection.

*The exhibition begins with a painting by Jan Sluijters (1881-1957), *Negress in a green blouse* from 1919, the title of which was changed in 2010 to *Portrait of Tonia Stieltjes in a green blouse*, acquired by Helene Kröller-Müller in 1920. This is a portrait of Tony de Meijere's grandmother, Tonia Stieltjes (1881-1932), daughter of a Dutch mother and a Surinamese father, who had still been a slave until he moved to the Netherlands. In the years 1918 to 1925, Tonia was a favourite model of Jan Sluijters. He made at least seven paintings (portraits and nudes) and four drawings of her.**

In the nineteen twenties and thirties, Tonia lived with her second husband Ir. Wim Stieltjes in Paris, where she became close friends with Piet Mondriaan and assumed an important role in his life. From the correspondence between Mondriaan and Theo van Doesburg, Mondriaan's great affection for Mr and Mrs Stieltjes is apparent, particularly for his best friend To. They visited his studio regularly and were receptive to the ideas of De Stijl. Mondriaan: '... They find the idea of Neo-

plasticism sound and quite magnificent, but think it will be a long time before people are ready for it!

They also supported Mondriaan by purchasing two of his neo-plasticist paintings from 1921. Both works were destroyed during the war in 1944, in a fire at the studio of artist Marlow Moss, to whom they had been entrusted. Tonia understood his work better than anyone, said Mondriaan. After her death in 1932, he wrote to the author Arthur Lehning: '... You inquire about Tonia, perhaps you have heard..., but Tonia has sadly died. That is a huge loss for me. Now I have nobody in Paris anymore.'

With the loan/bequest of Tony de Meijere to the Kröller-Müller Museum and Helene Kröller-Müller's previous acquisitions of paintings by both Sluijters and Mondriaan, the circle is now complete.

** See: Jacqueline de Raad, RKD bulletin *Portret in Beeld*, July 2007.*

Houtkampweg 6, 6731 AW , Otterlo

T 0318 591 241

info@krollermuller.nl

www.krollermuller.nl

[Facebook.com/krollermuller](https://www.facebook.com/krollermuller)

[Pinterest.com/krollermuller](https://www.pinterest.com/krollermuller)

[Twitter.com/krollermuller](https://twitter.com/krollermuller)

BankGiroLoterij
CULTUUR MAAKT JE RIJKER

Niet van plan deze folder te bewaren? Geeft u deze dan s.v.p. af bij de informatiebalie voor hergebruik.

Are you not intending to keep this leaflet? Would you please give it in at the information desk for reuse?

© november 2014. Wijzigingen voorbehouden/*Subject to change*